

където те са посочени сравнително най-пълно. За валова продукция се приема общата сума на разходите, тъй като тя фактически се покрива със стойността на извършената транспортна продукция, понеже при ведомствения автотранспорт не се начисляват данък оборот, печалба и др. Общата сума на експлоатационните разходи по анкетен път се разпределя на видове разходи, от които се изчисляват съответната част материални разходи. Така установените стойност и материални разходи за единица продукция се прилагат към общия обем тон-километри от страничните превози на ведомствения автомобилен транспорт и резултатите се отнасят към отрасъл транспорт, където по общовъзприетия метод се изчислява чистата продукция. Очевидно е, че този метод на работа далеч не може да даде верните резултати за чистата продукция от страничните превози на ведомствения автомобилен транспорт. До скоро тези превози общо в народното стопанство бяха незначителни, но през последните години успоредно с разширяването на ведомствения автомобилен транспорт и стремежа за по-рационалното му използване, се разширяват и страничните превози, извършвани от него. Това налага организирането на допълнителни наблюдения на това явление, показателите от които да се включат в годишната отчетност на предприятията от отраслите на материалното производство, имащи ведомствен автотранспорт.

При изчисляване чистата продукция от транспорта към материалните разходи на автомобилния и коларския транспорт следва да се включи и припадащата се част материални разходи за сметка на изхабяването на шосейните пътища. За последните няколко години това се прави, но не много пълно и точно. Причината за това е, че у нас все още няма пълна инвентаризация и стойностна оценка на шосейните пътища, от които да се определя годишното им изхабяване. Освен това няма наблюдения и не са установени коефициенти за относителното тегло на изхабяването, което трябва да се отнесе към материалните разходи на транспорта и другите отрасли на материалното производство. Все още не е проучен въпросът и не е обхваната при изчисляване чистата продукция, дейността по поддържането и ремонта на шосейните пътища, което е сериозна слабост по отношение пълнотата на обхващане дейностите към транспорта.

Националният доход се изчислява освен в текущи и по съпоставими цени. Изчисленията в текущи цени имат за задача да покажат действителния обем, връзки и пропорции на националния доход през дадена година, а в съпоставими цени — да покажат динамиката на националния доход. При изчисляване на националния доход в текущи цени се срещат сравнително по-малко затруднения от принципно естество, затова защото съществуващата отчетност дава възможност да се установи не само обемът на произведената продукция, но и обемът на направените материални разходи. По-съществени затруднения се срещат при изчисляване на националния доход в съпоставими цени. До 1956 г. за съпоставими цени се приемаха цените от 1939 г. Но поради тяхното остаряване, непълнота и откъсване от развитието на производството, те бяха изоставени и за не-изменни се приеха цените от 1956 г. При изчисляване на обществения продукт, материалните разходи и националния доход в съпоставими цени се оценяват непосредствено натуралните показатели, а където това е не-възможно, се прилагат различни методи, характерни за отделните отрасли.